

Nieuw: ooievaar, lepelaar, bergeend en snor Broedvogels in Polderpark Cronesteyn in 2012 en 2013

Kees Vertegaal/Vogelwerkgroep Cronesteyn

maart 2014

De vrijwilligers van de Vogelwerkgroep inventariseren Polderpark Cronesteyn al ruim dertig jaar. Je zou zeggen dat je dan wel weet wat er zit. Maar nee, de broedvogelbevolking verandert voortdurend. Ook in 2012 en 2013 waren er weer enkele grote verrassingen.

De ooievaar broedde in 2012 voor het eerst op de nestpaal die een paar jaar geleden is neergezet. Geen grote verrassing, maar wel erg leuk, ook voor de bezoekers van het park. Helaas brachten ze (nog) geen jongen groot. Compleet onverwacht waren de vestiging van de lepelaar in 2012 en de snor in 2013. Bijzondere (moeras)soorten, die nooit eerder in Cronesteyn hebben gebroed. Ook de bergeend was in 2013 'nieuw' voor het park. Verder hebben we na vele jaren van afwezigheid weer territoria van bosuil, putter en witte kwikstaart vastgesteld.

Er komen natuurlijk niet alleen soorten bij. Er zijn ook soorten die voor kortere of langere tijd verdwijnen. Zo broeden koekoek en torenvalk inmiddels al meer dan 5 jaar niet meer in het park.

Alle resultaten zijn vermeld op de volgende bladzijde. Soorten die in 2012 en 2013 niet tot broeden kwamen, maar in de voorgaande jaren wel, staan er ook bij.

Lepelaars op (reiger)nest (foto Kees Vertegaal)

Opnieuw recordaantallen

In 2012 en 2013 hebben we 57 resp. 58 verschillende soorten geteld, de hoogste aantallen sinds het begin van de tellingen. Het totaal aantal broedgevallen (of 'territoria') van alle soorten samen bedroeg 581 in 2012 en 519 in 2013. Dat is een forse toename ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt vooral doordat we met ingang van 2012 de watervogels grondiger zijn gaan tellen. Tijdens aparte telrondes tellen we het aantal paren dat tegelijkertijd aanwezig is. Wilde eend en meerkoet zijn nu 'officieel' de talrijkste broedvogels in Cronesteyn. Door de betere telmethode is hun aantal in onze resultaten meer dan verdubbeld.

Reigers en koude winters

De blauwe reigers hebben de afgelopen twee jaar te lijden gehad van de koude winters. Na een piek met 64 bewoonde nesten in 2010 daalde het aantal via 51 in 2012 tot 42 in 2013, een afname met een derde. Het eerste Cronesteynse lepelaar-paar vestigde zich in 2012 in de reigerkolonie. Ze gebruikten een reigernest waarvan de jongen waren uitgevlogen. In 2013 waren er vier paar. Twee ervan brachten jongen groot. Lepelaars zijn trekvogels. Ze hebben minder last van strenge winters. Net als de blauwe reiger zijn winterkoning

Ooievaar op ooievaarsnest (foto Kees Vertegaal)

en ijsvogel zijn standvogels. Ook zij nemen na winters met veel ijs en sneeuw vaak fors in aantal af. Van de ruim 50 paar winterkoninkjes in 2009 en 2010 waren er vorig jaar nog 31 over. Het enige paar ijsvogels is verdwenen.

Gelukkig zijn er na de zachte winter van 2013/2014 dit voorjaar weer tekenen van herstel.

Weidevogels

De weidevogels in het zuidwestelijk deel van het park zijn een van de typische attracties van Polderpark Cronesteyn, met de nadruk op 'polder'. In de afgelopen twee jaar hebben de meeste soorten zich weten te handhaven op het niveau van de periode daarvoor. Dat is goed nieuws voor soorten als grutto, Kievit en scholekster die landelijk en ook in Cronesteyn al lange tijd achteruitgegaan. De tureluur handhaafde zich met 2 paar. De slobbeend had een goed jaar in 2012, maar was afwezig in 2013. Krakeend en kuifeend deden het beide jaren goed.

Ganzen zijn in sommige opzichten de nieuwe weidevogels, ook in Cronesteyn.

De grauwe gans en Canadese gans namen opnieuw flink in aantal toe.

Roofvogels en uilen

Het beeld bij de roofvogels is letterlijk en figuurlijk wisselend. Alleen de buizerd is met één paar een stabiele factor. De sperwer broedt soms wel en soms niet. De torenvalk komt al jaren niet meer tot broeden - ondanks het ophangen van een nieuwe nestkast. De ransuil heeft de laatste twee jaar niet gebroed, maar de bosuil keerde terug, voor het eerst sinds 1997.

Bos- en parkvogels

Met de meeste broedvogels van (park-) bos en struweel gaat het prima. Van jaar tot jaar gaat het met de ene soort goed en met de andere minder. Van grote veranderingen op de langere termijn lijkt geen sprake te zijn.

Witte kwikstaart, spreeuw en putter zijn soorten van boerenerven en 'rommelige' hoekjes die in 2012 en 2013 voor het eerst sinds lange tijd weer eens hebben gebroed. Niet spectaculair, maar wel leuk!

soort	2012	2013	soort	2012	2013	soort	2012	2013
bergeend	0	1	halsbandparkiet	2	2	scholekster	4	3
blauwe reiger	51	42	heggenmus	6	10	slobbeend	3	0
boereneend	4	3	holenduif	3	2	snor	0	1
boerengans	25	20	houtduif	15	16	sperwer	1	0
boerenzwaluw	0	0	huismus	4	5	spotvogel	0	1
boomkruiper	4	4	kauw	3	2	spreeuw	0	1
bosrietzanger	1	0	Kievit	7	5	staartmees	5	2
bosuil	1	1	kleine karekiet	11	6	tijftjaf	30	18
braamsluiper	1	0	knobbelzwaan	4	2	torenvalk	0	0
buizerd	1	1	koolmees	20	22	tuinfluiter	10	5
Canadese gans	13	17	krakeend	8	4	tureluur	2	2
ekster	13	8	kuifeend	3	5	Turkse tortel	2	1
fazant	13	12	lepelaar	1	4	vink	5	9
fitis	11	14	meerkoet	42	51	waterhoen	8	5
fuut	1	1	merel	26	16	wilde eend	52	58
gaai	4	5	nijlgans	4	4	winterkoning	44	31
goudhaan	0	0	ooievaar	1	1	witte kwikstaart	1	1
grasmus	1	4	pimpelmees	8	12	ijsvogel	0	0
grauwe gans	28	12	putter	1	1	zanglijster	8	6
groene specht	0	1	ransuil	0	0	zwarte kraai	5	4
groenling	2	4	rietgors	1	1	zwartkop	25	24
grote bonte specht	4	4	rietzanger	6	5	aantal soorten	57	58
grutto	8	5	roodborst	14	12	territoria totaal	581	519

Wie ook mee wil doen aan onze jaarlijkse broedvogelinventarisatie - we doen trouwens ook tellingen van wintergasten - kan zich aanmelden via vwgcronesteyn@xs4all.nl.